

de la Casa de Montserrat i les activitats que hi duïen a terme alguns joves, o les seves intervencions davant de les autoritats de l'època en defensa d'estudiants que havien estat objecte de represàlies per les seves idees. Aquest compromís del Dr. Badia en faria un referent que el duria a esdevenir el mes de desembre del 1977

el primer rector de la Universitat de Barcelona elegit democràticament després de la Guerra Civil.

Carles Duarte i Montserrat
Comissari de l'Any Badia i Margarit

Simone Weil: una mística compromesa

El 24 d'agost del 1943, moria en un sanatori del sud d'Anglaterra la pensadora Simone Weil. Patia una greu infecció pulmonar. De fet, li passaven factura els anys d'activitat frenètica, tant des del punt de vista intel·lectual com del compromís polític. S'havia deixat endur per una impulsivitat extrema sense tenir cura de la seva fràgil constitució física. No menjava gaire ni descansava prou.

Era força coneguda en els ambients progressistes de la seva França natal. Es va implicar personalment en la lluita pels drets dels obrers col·laborant amb els sindicats. Però la seva contribució principal va ser teòrica. A la Sorbona va coincidir a classe amb Simone de Beauvoir. L'escriptora existencialista va ser la número dos de la seva promoció; el primer lloc l'ocupà Weil.

Esriptora incansable, no va veure mai publicat cap dels seus llibres. Amb 24 anys va escriure *Reflexions sobre les causes de llibertat i sobre l'opressió social*, un text que, segons Albert Camus, és el millor escrit sobre la situació del proletariat després del *Capital* de Karl Marx.

La vida de Weil va discórrer en un moment convuls de la història d'Europa. No podia entendre com al país amb un proletariat més conscienciat, Alemanya, triomfaven les tesis d'un totalitarisme descarat. Per això, tot i el seu origen jueu, va ser prou valenta per a viatjar a aquest país (1932) i analitzar-ne la situació a partir de la informació directa, i no tan sols del que podia llegir.

Compromesa amb el proletariat

La crisi econòmica del 1929, que empobrí molts sectors de la societat, desdibuixava l'optimisme del mite il·lustrat del progrés. Ja no es podia esperar res de bo del futur. Fins i tot, la revolució, l'esperança per a milions d'obrers, quedava en entredit. Weil va ser una de les primeres veus crítiques envers el règim sorgit de les cendres de la revolució del 1917. El mateix Trotski no es va estar de desautoritzar una Weil que s'havia atrevit a qüestionar la política social de la flamant Unió Soviètica.

Insatisfeta amb les explicacions dels teòrics del moviment obrer, va decidir abandonar la seva càtedra de filosofia en un institut de secundària per a anar a treballar en una fàbrica (1934). Criticava als pensadors d'esquerres el fet de no conèixer de primera mà la vida dels obrers. Especulaven des del món de les idees, sense atansar-se a les condicions reals dels qui patien l'opressió. Anys més tard, aquesta decisió de Weil va servir d'exemple per a tants sacerdots que optaren per viure al costat dels treballadors les seves penúries.

Poc després, assabentada de l'aixecament militar del 18 de juliol, va venir a Barcelona amb l'esperança de participar en una autèntica revolució social. Es va integrar a la columna de Durruti per a anar al Front d'Aragó. Un accident l'obligà a ser hospitalitzada a Sitges i acabà tornant a França.

Amb l'arribada de les tropes nazis a París es va haver de refugiar al sud de França (1940). Allà treballà a la verema per a compartir la vida dels pagesos i col·laborà amb la Resistència. Finalment, no va tenir altre remei que fugir cap als Estats Units (1942). Tanmateix, l'anhel d'ajudar el seu país va fer que es traslladés poc després a Anglaterra. A Londres va treballar per a la France Libre del general De Gaulle (1943).

El cos de Simone Weil no va resistir una vida tan intensa. Als 34 anys va emmalaltir i en poques setmanes la mort va apagar la seva vitalitat extrema. Morí a l'exili, esgotada de lluitar contra l'opressió i d'intentar palliar-ne els efectes. No aconseguí moltes de les fites que s'havia proposat. Però tant d'esforç no va ser en va. Actualment conservem un llegat intel·lectual recollit en setze volums a la seva obra completa. Va tractar temes de filosofia, economia, història, literatura, matemàtiques, pedagogia, política i sociologia. I, sorprenentment, també de religió.

Una espiritualitat mística

Uns quants anys després de la seva mort (1947), Gustave Thibon publicà un recull de pensaments espirituals de Simone Weil titulat, *La gravetat i la gràcia*. L'impacte va ser enorme. De cop i volta molts es van assabentar

que aquella lluitadora infatigable per la causa dels desvalguts era una veritable mística. Posteriorment, el P. Perrin, dominic, va publicar un altre llibre, *En espera de Déu*, en què recollia cartes i reflexions que descrivien l'experiència espiritual d'aquesta autora.

En aquests escrits Weil confessa l'impacte que li produí una processó de pescadors a Portugal (1935). Va entendre que el cristianisme era la religió dels esclaus. Els obrers eren els esclaus del segle xx i, per tant, aquesta havia de ser la seva religió. I a ella mateixa, com que havia estat obrera en una fàbrica, li corresponia abraçar aquesta religió. Després a la Porciúncula (1937), a Assís, va sentir que quelcom més fort que ella mateixa la impellia a posar-se de genolls per primer cop a la vida. I en una Setmana Santa a l'abadia de Solesmes (1938), va sentir com «Crist mateix va venir i em va prendre»

Sempre al costat dels exclosos

Malgrat aquests contactes amb el catolicisme, Weil es resistí a batejar-se. Al sud de França va conèixer els horrors de la croada contra els càtars i la repressió exercida per la Inquisició. Ella, que valorava la llibertat de pensament, no volia sotmetre's a cap dogma indiscutible, tot i que valorava la bellesa de la doctrina catòlica. Com

que l'Església excloïa determinats grups humans, ella va optar en consciència per estar al costat dels exclosos.

Tot i això, la reflexió sobre la religió, en particular la cristiana, ocupa bona part de la seva ingent obra. Tant és així, que avui s'elaboren tesis doctorals de teologia sobre el seu pensament. A més, cal dir que, a les portes de la mort, va ser batejada per una amiga d'origen jueu i conversa.

La seva passió pels vulnerables, una fe nascuda de l'experiència i no pas apresada, la fascinació per les aportacions de les altres religions, la defensa aferrissada de la dignitat de la persona, l'admiració per la bellesa del món i el respecte per la naturalesa són alguns dels trets de la seva espiritualitat que avui ens ressonen tan propers.

Certament, es va avançar al seu temps i en ella trobem un referent per a la nostra època. Va ser una intel·lectual brillant, una activista compromesa fermament amb els problemes socials, una lluitadora en defensa de la llibertat i una mística que va trobar en el cristianisme una font d'inspiració per a articular un discurs sobre la feblesa humana i sobre un Déu que l'ha volgut fer seva.

Josep Otón

Escriptor i professor de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB)

---

25 anys del Concili Provincial Tarraconense

El dia 18 de març, dimecres de la primera setmana del confinament per la pandèmia en què encara som, hi hauria hagut d'haver l'acte acadèmic oficial de la Conferència Episcopal Tarraconense a l'Ateneu Universitari Sant Pacià. Se m'havia encarregat de pronunciar-hi una ponència. Es va haver de suspendre!

El dissabte 30 de maig, vigília de Pentecosta, hi havia convocada una solemne eucaristia a Tarragona per a celebrar els 25 anys de la cloenda de les sessions del Concili. Es va haver de suspendre!

Aquests actes ara estan previstos per al 23 de gener del 2021, a Tarragona, per la festa de Sant Fructuós, i per al dimarts 9 de març del 2021, a Barcelona, per la festa de Sant Pacià.

El passat 20 d'agost, en el decurs d'una ponència a Prada (el Conflent), agraiïa el fet de poder celebrar en un àmbit 'civil' l'aniversari del Concili Provincial Tarraconense (CPT). I de fer-ho en la 52a edició de la Universitat Catalana d'Estiu, perquè això comportava una altra reminiscència molt important.

Les propostes del bisbe Deig

El bisbe Antoni Deig, el 22 d'agost del 1991, va pronunciar una conferència, en el marc de la XXIII Universitat Catalana d'Estiu, amb el títol: «Reestructuració de les Esglésies als Països Catalans. Bisbats i institucions comuns», on va proposar una nova estructuració de bisbats amb la creació de dos de nous. El 2004, tretze anys més tard d'aquella conferència, s'erigien les diòcesis de Terrassa i de Sant Feliu de Llobregat. Abans hi havia hagut la separació de les parròquies de la Franja del Bisbat de Lleida (1995 i 1998).

Proposà, també en la seva conferència, que s'estudiés la conveniència d'una Conferència Episcopal Catalana, de dret i de fet, d'acord amb el Codi de dret canònic, ja que «a una realitat nacional catalana li correspondria una Església amb personalitat pròpia, dotada de recursos propis, d'institucions adequades, de personal necessari, de centres de reflexió per a estudiar la realitat, planificar l'actuació». La proposta del bisbe Deig es va polititzar,